

Základná umelecká škola, Štefánikova 20, 071 01 Michalovce

Školský vzdelávací program Iskrenie talentov
ZUŠ VO

II. ročník

Michalovce, 2014

Učebný plán výtvarného odboru ZUŠ Michalovce 2. ročník

Spolu:	99 hodín
Kresba	- 30 hodín (10-krát za školský rok)
Maľba	- 24 hodín (8-krát za školský rok)
Grafika	- 12 hodín (4-krát za školský rok)
Dejiny výtv. umenia	- doplňujúce
Dekoratívne činnosti (priestorové práce, modelovanie, práca s materiálom)	- 33 hodín (11-krát za školský rok)

UČEBNÉ OSNOVY
ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Názov predmetu: kresba

Časový rozsah výučby:	30 hodín
Názov ŠkVP:	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Kód a názov odboru štúdia:	výtvarný odbor
Ročník, v ktorom sa vyučuje:	druhý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1B
Forma štúdia:	skupinová
Vyučovacia jazyk:	slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Plošné zobrazenie predmetov pomocou čiar, alebo bodov – kresba – vo všetkých svojich podobách dominuje medzi ostatnými výtvarnými aktivitami. Žiaci sa učia citlivo rozvrhnúť plochu, výstižne vyjadriť tvar, zdôrazniť alebo potlačiť detaily. Študijná kresba zahŕňa výtvarný prepis prírodných a rôznych predmetov, zátiší, zvierat, postáv alebo krajiny. Prostredníctvom kresby a kresliarskych etúd žiaci objavujú špecifickú reč kresliarskych prostriedkov. Všímajú si jednotlivé nástroje a materiály a ich rozdielne účinky.

Ciele vyučovacieho predmetu:

Osvojenie základných vyjadrovacích prostriedkov v kresbe, rozvoj spontánnosti, motorických návykov, pozorovacích schopností, podnecovanie obrazotvornosti.

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- hravá a spontánna tvorba
- individuálny prístup
- pozitívne hodnotenie
- odbúranie stereotypu a schém v zobrazovaní
- rôznorodosť organizačných foriem (skupinová, individuálna práca)
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení
- brainstorming
- autoevaluácia

Učebné zdroje:

- odborná literatúra a detská literatúra (školská knižnica)
- internet
- návšteva výstav a iných výtvarných akcií

KRESBA, druhý ročník primárneho vzdelávania

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti, poznámky a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Bod	- výrazové možnosti kresliacich nástrojov - hra so stopou Bod ako základný elementárny prvok výtvarného vyjadrenia	-komunikovanie bodov – prechod do línie, plochy - znázorňovanie rôznych štruktúr, plôch - východisko príbehu	ceruza, uhlík, tuš, drevko, krieda, odtlačok, kresba prstami	Naučiť sa vytvárať rôznorodé kompozície pomocou základného vyjadrovacieho prostriedku, pracovať s rôznymi kresliarskymi nástrojmi.
Línia	- zážitok zo spoznávania čiary, rozmanitosť a dynamika	priamka, krivka, pravidelnosť - nepravidelnosť, poriadok - chaos, vyjadrenie pocitu, emócie, dynamika čiary – príbeh čiary	kresba ceruzkou, uhlíkom, tušom, fixom, pastelkami	Naučiť sa pracovať s líniou ako výrazovým prostriedkom. Pochopiť rôzne charakteristiky čiar. Rozvíjať spontánnosť a motoriku žiaka.
Línia/plocha	- riešenie plochy pomocou línie a bodu - vyjadrenie vnemu, zážitku - op-art	príbeh, pocit, let vtákov, pohyb bodu, prepis hudby, zvukové siločiar, využitie vzťahu línie k bodu, línia a prírodné tvary, lineárna kresba konkrétneho tvaru	kresba ceruzkou, uhlíkom, tušom, fixom, pastelkami, kresba prstami	Naučiť sa využívať líniu ako stavebný prvok plochy. Zážitok z haptickej tvorby.
Línia, bod a tvar	- rozvoj obrazotvornosti (objavovanie významov v náhodných tvaroch), využitie nepresných tvarov na	Hra s obrysom, predmety videné proti svetlu, tieň predmetov, symetria - asymetria	kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom	Schopnosť pozorovať a vyjadriť obrysy rôznych tvarov. Rozvoj obrazotvornosti

	zobrazovanie - vizuálne vnímanie tvaru			
Tvar	- uvedenie si výrazu tvaru - vytváranie novotvarov v kompozícii	Deformácie, štylizácia, posun, zväčšovanie-zmenšovanie tvarov, zjednodušovanie tvarov, vzájomné vzťahy tvarov, práca so šablónou – radenie, variovanie tvarov, skúmanie a zobrazovanie predmetov na základe hmatového vnemu	Kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom	Podnecovať obrazotvornosť a schopnosť žiaka vytvárať tvarovú kompozíciu, novú skutočnosť. Narušiť stereotyp v dominancii zrkavého vnemu.
Svetlo – tieň	- pokus o zachytenie plasticity reálneho predmetu	Kresba predmetu podľa skutočnosti, svetlo-tieň ako kontrast, umelé a prirodzené osvetlenie, hry s obrysami, s tieňmi, predmety videné proti svetlu	Kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom, pastelkami	Základný nácvik predmetu podľa skutočnosti. Objavovanie neurčitého, skrytého.
Objem	- využitie bodu a línie na vytvorenie svetla, tieňa	Práca s kresliarskym nástrojom – odstupňovanie intenzity čiar, druhy čiar, vrstvenie čiar, množovanie, pokrývanie, šrafovanie	Kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom, pastelkami	Primerane veku zvládnuť techniku tieňovania. Rozvoj predstavivosti, obrazotvornosti.
Plocha	- kompozičná výstavba plochy pomocou bodu, línie, tvaru (doterajších	Uzatvorená, otvorená plocha, statická, dynamická plocha.	Kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom,	Osvojiť si využívanie všetkých výrazových prostriedkov pri

	poznatkov	Pomocou zmnožovania tvarov, zhusťovania bodov, línií riešiť plochu.	pastelkami	riešení plochy. Schopnosť vytvárať rozličné varianty riešenia plochy.
Plocha (čmáranica)	- vytváranie citlivej plošnej kompozície - vlastnosti ohraničenej a neohraničenej plochy - využitie kompozičného elementu plochy	Harmónia – disharmónia plochy, proporcia, dynamickosť, napätie, vyváženosť, ohraničená plocha, neohraničená plocha, posuny kompozičného elementu – makro, mikro	Kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom, pastelkami	Rozvíjať citlivosť pre plošnú kompozíciu. Rozvíjať citlivosť pre výtvornú predstavivosť a fantáziu (pomocou hudby – tónu, zvuku rozvíjať a riešiť expresívne a oblé línie na pocitovej báze)
Rytmus	- usporiadanie prvkov, radenie prvkov, zmnožovanie prvkov	Pravidelnosť – nepravidelnosť, harmónia, - napätie, komponovanie geometrických tvarov, rytmus štruktúry, pozitív – negatív, opakovanie línií	Kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom, pastelkami	Vnímanie rytmu ako pravidelné usporiadanie. Naučiť sa vnímať rozdiel medzi rytmickým a nerytmickým. Hľadanie nového významu prvkov pri rytmickom opakovaní.
Rytmus	- hľadanie rytmu v reálnom živote (príroda, kolobeh, cyklus, architektúra) - zachytávanie prvkov, detailov, ktoré použijú vo svojej následnej práci	Práca s ornamentom, architektonické prvky, detaily, prírodniny, rytmické variácie, otáčanie, nakláňanie prvkov, sústredenie sa na opticky významný bod, svetelný rytmus, použitie šablóny	Kresba ceruzkou, uhlíkom, rudkou, kriedou, tušom, fixom, pastelkami	Naučiť sa vidieť a vyhľadať rytmus v reálnom živote. Zvládnuť rozličné možnosti zobrazovania, usporiadania prvkov rytmu.

Názov predmetu: maľba

Časový rozsah výučby:	24 hodín
Názov ŠkVP:	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Kód a názov odboru štúdia:	výtvarný odbor
Ročník, v ktorom sa vyučuje:	druhý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1B
Forma štúdia:	skupinová
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Základom maľby je výstavba obrazu z farebných škvŕn a plôch. Maľba nadväzuje na kresliarske motívy, ale žiak sa učí využívať iné výrazové prostriedky a výtvarné formy. Žiaci sa zoznamujú s emotívnym (zážitkovým), dekoratívnym, monumentálnym, vecne popisným, konštruktívnym prístupom k maľbe. Hra s farbami približuje žiakovi vlastnosti maliarskych materiálov a nástrojov a podporuje živý maliarsky prednes.

Ciele vyučovacieho predmetu:

- osvojenie si práce s farbou
- naučiť sa miešať farby
- rozvíjať spontánny detský prejav, manuálnu zručnosť
- rozvíjať fantáziu, predstavivosť
- odbúranie stereotypu a schém v zobrazovaní
- poznávať základné kompozičné vzťahy

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- individuálny prístup
- pozitívne hodnotenie
- rôznorodosť organizačných foriem (skupinová, individuálna práca)
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení
- brainstorming
- autoevaluácia

Učebné zdroje:

- odborná literatúra a detská literatúra (školská knižnica)
- internet
- návšteva výstav a iných výtvarných akcií

MALBA, druhý ročník primárneho vzdelávania

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti, poznámky a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Farba	<ul style="list-style-type: none"> - nosný výrazový prostriedok maľby - zoznámenie sa s farbami (teória) - miešanie farieb - symbolika farieb 	<p>Teplé a studené farby, miešanie pastelových odtieňov, farebná stopa</p> <ul style="list-style-type: none"> - rôzne nástroje, farebná harmónia, farby ročných období, farby chuti 	<p>Tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje (štetec, špachtľa, valček)</p>	<p>Osvojenie si práce s farbou hrovou formou, skúšanie, experimentovanie. Podnietiť spontánnosť maliarskeho prejavu u žiakov. Oboznámiť s pôsobením farby.</p>
Škvrna	<ul style="list-style-type: none"> - spontánne experimentovanie s farebnou škvrnou - využitie rôznych maliarskych nástrojov (štetec, špachtľa, prsty) na vytvorenie škvrn rôzneho charakteru - pastózna maľba 	<p>Vytvorenie abstraktnej, reálnej kompozície, dynamická, pulzujúca škvrna</p> <p>Artikulácia = doplnenie škvrny na čitateľný tvar, Interpretácia</p> <p>vyhľadanie tvaru v škvrne</p>	<p>Tempera, vodové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje</p>	<p>Vnímať škvrnu ako nosný prvok podnecujúci obrazotvornosť a jej dotváranie. Vytvárať asociácie, inšpirovať, vytvárať predstavy.</p>
Línia	<ul style="list-style-type: none"> - línia ako prvok výstavby obrazu - línia ako nositeľ výrazu - línia ako prejav maliarskeho rukopisu - charakter líní 	<p>Vytvorenie lineárneho príbehu, farebné línie tvorené rôznymi maliarskymi nástrojmi (hra), línia ako gesto, horizontálna línia – asociácia pokoja, vertikálna línia – naznačuje pohyb nahor, šikmá línia – porušuje rovnováhu</p>	<p>Tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje (štetec, špachtľa, valček)</p>	<p>Nácvik zručnosti pri práci s maliarskymi nástrojmi a materiálmi. Viest' žiaka k vizuálnemu zážitku a subjektívnemu pocitu z línie.</p>
Tvar	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelné geometrické 	<p>Nepřavidelné (prírodné,</p>	<p>Tempera, akryl, vodové farby,</p>	<p>Rozvoj spontánneho</p>

	<p>tvary</p> <ul style="list-style-type: none"> - nepravidelné tvary - tvar v spojení s farbou a svetlom vytvára dojem priestorovosti - charakter a výraz tvaru 	<p>organické) – pravidelné (geometrické) tvary, otvorené tvary (prierez, vnútro), jednoduché – zložité tvary, abstrakcia, redukcia, štylizácia, reálne zobrazovanie skutočnosti, príbeh</p>	<p>akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje (štetec, špachtľa, valček)</p>	<p>detského výtvarného prejavu, rozvoj manuálnej zručnosti. Podnecovanie fantázie, predstavivosti a výtvarného vnímania.</p>
Plocha	<ul style="list-style-type: none"> - zobrazenie videného sveta - maľba podľa skutočnosti - maľba s dôrazom na farebnú výstavbu tvaru 	<p>Maľba podľa predlohy, maľba spamäti, rôznorodosť formátu podkladu (zabrániť stereotypu)</p>	<p>Tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje (štetec, špachtľa, valček)</p>	<p>Objavovanie nových možností pri práci s rôznymi formátmi a materiálmi. Odbúranie stereotypu. Naučiť žiaka výtvarne členiť plochu a viesť ho k citu pre vyplnenie a vyváženie formátu.</p>
Priestor	<ul style="list-style-type: none"> - proporčnosť - farebná perspektíva - vzdialenosť - miešanie farieb 	<p>Interiér – exteriér, zátišie, príbeh, Žiak si zobrazovaný priestor prispôsobuje vlastnej skúsenosti (podvedomé využívanie psychologického pôsobenia farby).</p>	<p>Tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje (štetec, špachtľa, valček)</p>	<p>Vytvárať návyky pre vnímanie proporcií, pre vnímanie blízkeho a vzdialeného. Podnietiť u žiaka záujem o prostredie, v ktorom žije (byt, dom, dvor, mesto).</p>
Kompozícia	<ul style="list-style-type: none"> - vyváženosť, súlad, harmónia maľby - vnímanie vzťahov medzi zobrazenými prvkami 	<p>Opakovanie jedného prvku, spojenie dvoch a viacerých príbuzných prvkov, hľadanie</p>	<p>Tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje (štetec,</p>	<p>Poznávanie základných kompozičných vzťahov.</p>

		tvarových, proporčných kontrastov	špachtľa, valček)	
Dynamika	- pocitová maľba - expresívny prejav	Asociačné hry, práca na veľké formáty (skupinová práca), ťahy štetcom, valčekom, špachtľou, fíkanie farby, maľba rukami, nohami – priamy kontakt s farbou (haptické vnímanie), pastózna maľba	Tempera, akryl, vodové farby, akvarelové farby, pastel, rozličné maliarske nástroje (štetec, špachtľa, valček)	Podporiť spontánny prejav u žiakov, prekonať obavy z veľkého formátu. Získavanie individuálneho vzťahu k farbe.

Názov predmetu: grafika

Časový rozsah výučby:	12 hodín
Názov ŠkVP:	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Kód a názov odboru štúdia:	výtvarný odbor
Ročník, v ktorom sa vyučuje:	druhý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1B
Forma štúdia:	skupinová
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Základom grafickej techniky je rozmnožovanie výtvarnej práce pomocou tlače. Žiaci využívajú výtvarný jazyk založený na vzťahoch svetlých a tmavých línií, plôch či textúr. Obmedzujú popisnosť, citlivo vedú linku, členia pozitívne aj negatívne plochu a hľadajú výtvarné usporiadanie v súlade s grafickou technikou.

Ciele vyučovacieho predmetu:

- rozvoj zručností, technických schopností
- uvedomenie si výrazovosti jednotlivých povrchov, štruktúr, textúr
- rozvoj predstavivosti a fantázie
- objavovanie netradičných grafických techník
- zoznámenie s protografickými postupmi
- pochopenie vybraných kompozičných princípov

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- individuálny prístup
- pozitívne hodnotenie
- rôznorodosť organizačných foriem (skupinová, individuálna práca)
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení
- brainstorming
- autoevaluácia

Učebné zdroje:

- odborná literatúra a detská literatúra (školská knižnica)
- internet
- návšteva výstav a iných výtvarných akcií
- špecializovaný grafický ateliér
- xerox

GRAFIKA, druhý ročník primárneho vzdelávania

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Kontrast plošného tvaru Línia	-definovanie mäkkého a tvrdého tvaru -hľadanie kontrastu v tvaroch línií -charakteristika jednoduchých geometrických útvarov	-možnosti spojenia s abstraktným námetom -hľadanie tvarov v prírodných alebo umelých formách	-orientácia na tie grafické techniky, ktoré umožňujú žiakom fyzicky ľahko tvoriť línie -monotyp -papierotlač (tlač z kartónovej koláže)	Pochopiť a využívať princíp kontrastu pri výstavbe kompozície. Učiť intenzívne vnímať a vyjadrovať interakcie rôznych tvarov.
Svetlo a tieň Plocha	-zachytiť plasticitu skutočných predmetov -definovať kontrast svetla a tieňa -prostredníctvom škály tmavých a svetlých plôch a grafickej štruktúry učiť vyjadrovať svetelnú hodnotu plochy	-zobrazovanie podľa skutočnosti -pri výstavbe zátišia orientácia na jasne definované plastické formy -nasvietenie	-suchá ihla -sadroryt -linoryt	Učiť vnímať tvary predmetov prostredníctvom svetla a tieňa. Navádzať k hlbšiemu vnímaniu tvarov pri výtvarnej analýze a syntéze. Osvojovať úkony rytia a ručného otláčania.
Abstrahovanie Línia	-pochopiť proces abstrahovania -naučiť analyzovať základné proporcie a tvary a odlíšiť ich od detailov -cieľavedome využívať proces geometrizácie -poznávať základné plošné a geometrické útvary	-svet prírody a svet človeka nám poskytujú širokú škálu možností pri konkretizácii tém	-tlač z kartónovej koláže priamo navádza ku zjednodušovaniu foriem -možnosti využiť aj iné grafické postupy	Poznávať základné geometrické útvary a ich začlenenie do slovníka a predstáv dieťaťa. Učiť chápať proces abstrahovania a podnietiť jeho aktívne využitie.
Hry s písmom	-proporcie	-iniciály,	-linoryt	Poznávanie

	<p>písmen</p> <ul style="list-style-type: none"> - grafická svetelnosť textu - niektoré zo základných typov písma + ukážky 	<p>monogramy</p> <ul style="list-style-type: none"> - plocha štrukturovaná textom - obrázkov z písmen - tajná šifra 	<ul style="list-style-type: none"> - tlač z koláže - monotyp (možnosť využitia pečiatok a tlačiarničky) 	<p>výtvarných aspektov písma a textu. Nabádať k tvorivému a netradičnému narábaniu s písmenami.</p>
--	--	--	---	---

Názov predmetu: Dekoratívne činnosti (priestorové práce, modelovanie, práca s materiálom)

Časový rozsah výučby:	33 hodín
Názov ŠkVP:	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Kód a názov odboru štúdia:	výtvarný odbor
Ročník, v ktorom sa vyučuje:	druhý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1B
Forma štúdia:	skupinová
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Žiaci sa učia trojrozmernou vyjadrovať predstavy a realitu. Zoznamujú sa s vlastnosťami materiálov a nástrojov. Výtvarná skúsenosť prináša žiakovi podnety pre objavovanie možností, z ktorých sa postupne vytvára register vyjadrovacích prostriedkov priestorovej tvorby.

Dekoratívna činnosť nadobúda stále väčší význam v rámci väzby na maľbu, kresbu, grafiku a modelovanie. Žiaci sa zoznamujú s jednotou tvaru, funkcie, materiálu a dekóru. Postupne sa učia podriaďovať výtvarné myslenie voľbe štylizáčného prejavu a optickej čitateľnosti riešenia. Dekoratívne úlohy vyžadujú racionálnu analýzu, logické výtvarné myslenie a znalosť výtvarného jazyka. Dekoratívne činnosti umožňujú prirodzené vyústenie do oblasti estetizácie životného prostredia a priemyselného dizajnu.

Ciele vyučovacieho predmetu:

- rozvoj spontánneho vyjadrovania prostredníctvom priestorového vytvárania
- poznávanie a vytváranie rôznych tvarov
- osvojovanie si práce v základných technikách priestorovej tvorby, nadobúdanie zručnosti manipulácie s nástrojmi
- získavanie skúsenosti o priestorovom komponovaní (stavebnice, rozličné priestorové prvky), poznávanie princípov výstavby kompozície
- haptické prežívanie tvarov
- využívanie netradičných materiálov – redefinovanie
- naučiť vnímať prostredie interiéru a exteriéru ako prostredie pre tvorbu
- osvojiť si a využívať výtvarné prvky
- štruktúrne radiť dané elementy a stavať ich do nových súvislostí
- poznávať objektívne farebné zákonitosti a ich expresívne vlastnosti

Výchovné a vzdelávacie stratégie

- individuálny prístup
- rôznorodosť organizačných foriem (skupinová a individuálna práca)
- skupinové hodnotenie
- pozitívny charakter hodnotenia a motivácie

- brainstorming
- autoevalácia
- motivácia prostredníctvom dejín umenia, návštevy múzeí a galérií
- pozitívne hodnotenie
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení

Učebné zdroje:

- odborná literatúra
- vzdelávacie semináre
- detská literatúra
- výtvarné výstavy a akcie
- ateliér a vybavenie

MODELOVANIE A PRÁCA S MATERIÁLOM,
druhý ročník primárneho vzdelávania

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Proporcie v zobrazovaní videného	<ul style="list-style-type: none"> - vzťahy tvarov a veľkosti základných častí zobrazovaného predmetu - profil - viacpohľadovosť - preklápanie 	<ul style="list-style-type: none"> - modelovanie prírodných a umelých foriem - zväčšovanie, zmenšovanie - dotváranie - štruktúry, faktúry 	<ul style="list-style-type: none"> - hlina - iné modelovacie hmoty 	Učiť schopnosti analyzovať predmet. Chápať podstatné v jeho skladbe. Rozvoj tvorivosti pri dotváraní rôznych faktúr. Získavanie zručnosti pri modelovaní z ruky.
Rovnováha a nerovnováha v abstraktnom objekte	<ul style="list-style-type: none"> - úlohou je hľadanie a pochopenie rovnováhy a nerovnováhy hmôt v objekte v súlade so zadanou témou - charakteristika geometrického ťažiska 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadrenie abstraktných pojmov - transpozícia princípov prírody - fantastično - hudba 	<ul style="list-style-type: none"> - stavebnice - papier - polotovary - kartón, krabice - fľaše 	Rozvíjať kombinačné schopnosti žiakov. Pochopiť princíp rovnováhy a nerovnováhy. Vnímať objekt ako skladbu hmôt a jeho častí.
Rythmus	<ul style="list-style-type: none"> - opakovanie hmôt a tvarovanie - modelovanie - tvarovanie - land art - koláž, asambláž - tkanie, pletenie, viazanie ... 	<ul style="list-style-type: none"> - svet prírody - šperk - architektúra - hudba - abstraktné námety 	<ul style="list-style-type: none"> - hlina - polotovary - prírodniny - textil - iné materiály .. 	Pochopiť a prakticky použiť rytmus. Budovať estetické vedomie na základe racionálneho poznania kompozičných princípov. Žiak je schopný identifikovať rytmus vo svojom okolí.
Reliéf	<ul style="list-style-type: none"> - cieľavedomé vytváranie trojrozmerného 	<ul style="list-style-type: none"> - naratívne témy - zobrazovanie podľa 	<ul style="list-style-type: none"> - hlina - plastelína - iné 	Pochopiť tvorbu ilúzie priestoru redukciou

	obrazu, kde tretí rozmer redukujeme - vytváranie priestoru radením za seba	skutočnosti - modelovanie z predstáv a pamäti	modelovacie hmoty - reliéf z papiera alebo papieroviny	tretieho rozmeru a radením za seba.
Hľadanie výrazu figurálneho námetu	- motivovaný žiak spontánne a expresívne tvorí na zadanú tému - proporčnými vzťahmi zadá výraz detskej plastike - možnosť využitia akéhokoľvek kompozičného princípu	- naratívne témy s využitím figúry - hlava, karikatúra, portrét - zvieratko, metamorfózy ... - svet fantázie	- socha, reliéf, modelovacie hmoty, papier, sadra...	Objavovanie možností expresívneho výrazu. Podnecovanie tvorivosti a fantázie žiakov. Rozvoj zručností pri manipulácii s materiálmi.
Štruktúry Textúry	- komponovanie materiálov rôznych štruktúr do koláži - možnosť využiť rôzne princípy výstavby kompozície s ohľadom na tému - možnosť využitia tretieho rozmeru a vrstvenia	- vyjadrenie abstraktných pojmov	- koláž - papier, textil, koža, prírodniny, fólie, špagát, dýhy a iné ...	Rozvoj kombinačných a tvorivých schopností žiakov. Haptický zážitok Odtabuizovanie primárnych funkcií materiálov, redefinovanie.
Konštrukcia	- konštruovanie prvkov skeletu a ich spájanie do celku - stabil, mobil - problematika ťažiska a vyváženia - priehľadnosť foriem	- široký okruh námetov nachádzame v živej prírode, architektúre, dizajne, výtvarnom umení ...	- materiály lineárneho charakteru a spojovací materiál - drôt, pletivo, prútie, špagát, lepidlá, klince, dosky, špajdlíky ...	Pochopiť význam funkcie skeletu a jeho nosných aj nesených častí. Tvorivé využitie týchto poznatkov. Uvedomiť si vnútorný a vonkajší priestor sochy či objektu. Chápať konštrukcie vecí

				vo svojom okolí.
Výtvarné a priestorové etudy	<ul style="list-style-type: none"> - komponovanie prvkov do zložitejších priestorových vzťahov - zbierky predmetov - prežívanie seba ako súčasti výtvarného diela - skupinová práca 	<ul style="list-style-type: none"> - využívanie rôznorodých námetov pri komponovaní stavebníc a predmetov do daného priestoru - jednoduchá forma land artu, happeningu - enviroment - fotografia, video záznam 	<ul style="list-style-type: none"> - rôzne prostredia (exteriér, interiér) - prírodniny, zbierky materiálov, netradičné a odpadové materiály 	<ul style="list-style-type: none"> Zážitok z komponovania prvkov. Rozvíjanie spolupráce a spolu prežívania pri tvorivej hre. Schopnosť vnímať seba ako súčasť prostredia.

DEKORATÍVNA ČINNOSŤ, druhý ročník primárneho vzdelávania

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti poznámky a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Plocha Štylizácia	Hľadanie princípov štylizácie motívu Cesto od reality k znaku, symbolu, skratke, ornamentu.. Výtvarné vyjadrenie nielen výsledku / znaku ale aj cesty štylizácie	Štúdium prírodnín a výtvarný posun k jednoduchšej forme Hľadanie zástupného symbolu, výtvarné vyjadrenie, kompozícia zo znakov	Farebné plochy zo starých výtvarných prác (malieb), koláž, maľba a pod. Výtvarné hry Animácia	Pochopiť proces štylizácie Uchopeniť princíp zjednodušovania, hľadanie podstaty / charakteristiky Narušiť stereotyp vnímania Rozvíjať výtvarné vyjadrovanie
Plocha Geometrizačia	Proces zjednodušovania tvaru posúvaný smerom k vyjadreniu sa základnými geometrickými tvarmi	Výtvarné hry s geometrickými maticami (na ploche i v objeme) Analýza vnímaného predmetu v okolí a jeho geometrický záznam	Výtvarná hra, analýza, inštalácie, kresba Fotodokument	Vnímať a chápať v jeho základných tvarových intenciách, jeho rozloženie do geometrických tvarov Vytvoriť základ pre blokovú študijnú kresbu, maľbu Narušiť stereotyp vnímania Rozvíjať výtvarné vyjadrovanie
Plocha Abstrakcia	Hľadanie princípov abstrakcie Abstrahovanie	Výtvarné hry Impulzy z iných druhov umenia – výtvarné	Farebné plochy zo starých výtvarných prác (malieb), koláž,	Pochopiť nepredmetné zobrazenie, vzťah

	<p>tvaru Gesto Výtvarné vyjadrenie na ploche</p>	<p>reakcie na hudbu, mimiku, gesto slovo, pohyb, tanec.. vôňu, zvuk, chuť...</p>	<p>maľba, výtvarné reakcie na hudbu, emócie, pohyb a pod.</p>	<p>predmetného a abstrakcie Analyzovať princíp abstrakcie – výtvarné riešenia Narušiť stereotyp vnímania „abstrakcia je zobrazené nič“ „abstrakcia nezobrazuje realitu, predmetnú skutočnosť“ Rozvíjať výtvarné vyjadrovanie</p>
--	--	--	---	--

Názov predmetu: dejiny výtvarného umenia a kultúry

Časový rozsah výučby:	doplňujúce
Názov ŠkVP:	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Kód a názov odboru štúdia:	výtvarný odbor
Ročník, v ktorom sa vyučuje:	druhý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1B
Forma štúdia:	skupinová
Vyučovacia jazyk:	slovenský jazyk

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Dejiny výtvarného umenia a kultúry spĺňajú v učebných osnovách dvojité funkciu. Sú v prvom rade oblasťou, ktorá nám sprostredkuje vzťah a hrdosť k tradícii. Ponúka poznatok, že umenie spolunažíva s človekom už naozaj dlhú dobu a je rovnako vyvíjajúcim sa živým „organizmom“ ako človek sám.

V druhom rade je priestorom, kde možno aktívne pátrať, skúmať a triediť, získavať nielen všeobecný prehľad, ale hlavne osobitý súkromný vzťah k umeniu, k jeho jednotlivým kapitolám z dejín. V neposlednom rade sú dejiny výtvarného umenia ako prehliadka kreativity výrazným inšpiratívnym impulzom k ďalšej tvorivej činnosti.

Ciele vyučovacieho predmetu:

- poznávať, porovnávať, inšpirovať
- získať vzťah k dejinám kultúry
- uvedomovať si odkazy dejín umenia
- vedieť spracovať spoznaný výtvarný materiál a tvorivo posúvať do vlastných výtvarných činností
- za pomoci DVU podporiť pluralitu názorov, toleranciu a demokraciu v prejave (vysloveného, ale i výtvarného názoru)

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

- zážitková forma vyučovania (pátranie, výskum)
- projektové vyučovanie
- individuálny prístup, pozitívne hodnotenie
- ukážky umeleckých diel, rozhovory o umení, animácie výtvarných diel

Učebné zdroje:

- odborná literatúra a detská literatúra (školská knižnica)
- internet
- návšteva výstav a iných výtvarných akcií

DEJINY VÝTVARNÉHO UMENIA, druhý ročník primárneho vzdelávania

Výtvarný problém	Úloha/opis problému	Námetové možnosti poznámky a ukážky	Technické možnosti	Edukačný cieľ
Poznávanie	Zoznamovanie sa s dejinami výtvarného umenia na základe štúdia vybraného motívu	Námet: štúdium parciálneho motívu v rôznych obdobiach vo vzťahu k inému výtvarnému druhu (kresba, plastika...)	Odborná literatúra, skice (výtvarné poznámky)	Opakované stretnutie s históriou kultúry, základné oboznámenie s dejinami výtvarného umenia, chápanie časovej osi, postupnosti, nadväznosti
Porovnávanie	Porovnávanie, pátranie po rozdieloch a podobnostiach vo výtvarných dielach na základe štúdia vybraného motívu	Námet: kanón krásy, proporcie, mierka, zhodnosť, abstrakcia	Odborná literatúra, skice (výtvarné poznámky, internet)	Základné oboznámenie s postupnosťou (a možno i cyklickým princípom) dejín umenia, chápanie základných charakteristík na základe pátrania po rozdieloch a zhodách
Inšpirácia	Inšpirácia, výtvarný posun na základe štúdia vybraného motívu z dejín výtvarného umenia	Námet: inšpirácia historickým námetom, výtvarný posun do vlastnej interpretácie – parafráza umeleckého diela, animácia, reinstalácia a pod.	Odborná literatúra, skice, papierové priestorové objekty, maľba, modelovanie, fotodokument a iné	Chápanie dejín výtvarného umenia ako otvoreného systému, ktorý ponúka materiál na skúmanie, poznávanie, ale hlavne je východiskom pre nové originálne výtvarné riešenia (je

				inšpiráciou, impulzom k tvorivosti
--	--	--	--	--

Výkonový štandard:

Kognitívna oblasť:

- žiak pozná vlastnosti a možnosti využívania grafických nástrojov a materiálov (rydlá, valčeky, matrice, tlačiarenské fary, lis),
- žiak volí primerane veku motívy na vyjadrenie zadaných námetov,
- žiak preukazuje znalosť o základných technických formách prerývania grafickej matrice

Psychomotorická oblasť:

- žiak tvorí formou línií, štruktúr a textúr plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy a videnej skutočnosti,
- žiak zvládne základné narábanie s rôznymi ryteckými nástrojmi,
- žiak samostatne zvládne jednoduché techniky odtlačania

Afektívna oblasť:

- žiak experimentuje s tvarom, technikou, postupom, motívom a témou,
- žiak preberá zodpovednosť za svoje konanie.

Kľúčové kompetencie vychádzajúce z príslušného ISCEDu:

- **sociálno-komunikačné spôsobilosti** – sprostredkovať informácie o grafických technikách vhodným spôsobom (hovoreným slovom, textom, videom) tak, aby každý porozumel,
- **spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia** – používať, objavovať a systematizovať poznatky pri štúdiu grafických techník,
- **spôsobilosť v oblasti informačnej a komunikačnej technológie** – sprostredkovať žiakom informácie o grafike prostredníctvom internetu, dataprojektora,
- **spôsobilosť učiť sa učiť sa** – uplatniť základy rôznych techník učenia sa, hodnotiť svoj pokrok pri práci s grafickými technikami,
- **spôsobilosť riešiť problémy** – aplikovať a hodnotiť získané informácie o grafike, spracovať ich a využiť vo svojom učení,
- **osobné, sociálne a občianske spôsobilosti** – kontrolovať vlastné konanie (vrátane násilných a seba zničujúcich modelov konania) pri práci s grafickým lisom a vedieť odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- **spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry** – dokázať sa vyjadrovať prostredníctvom grafickej tvorby, rozvíjať schopnosť graficky tvoriť, pomenúvať druhy grafického umenia, uvedomovať si význam umenia.

Metóda výchovného pôsobenia – aby obsah predmetu, ktorý sa realizuje v dialektickej jednote praktickej a teoretickej zložky s výtvarnými činnosťami a percepciou umeleckých diel, prispel aj na formovanie vôľových, morálnych, pracovných vlastností, postojov, nevyhnutných pre harmonický rozvoj žiaka.

Metóda spájania teórie s praxou – aby sme pri osvojovaní teoretických poznatkov vychádzali z praxe, z empirie, z aktívnych výtvarných činností. Aby sme teoretické poznatky, napr. o zobrazovacích princípoch, o jednotlivých výtvarných druhoch, o výtvarných technikách, materiáloch, spájali s praktickou činnosťou s kreslením, maľovaním, konštruovaním,...

Metóda individuálneho prístupu – vyžaduje, aby učiteľ rešpektoval individuálne osobitosti žiaka. Vo výtvarných činnostiach treba pristupovať k žiakom diferencovane, so zreteľom na výtvarnú typológiu, vek, osobné záujmy a schopnosti. Aby sa rozvíjali kladné stránky, potláčali, či postupne likvidovali negatívne vlastnosti.

Metóda názornosti – aby sme sprístupňovali a osvojovali poznatkov o prírode, o človeku a spoločnosti uskutočňovali bezprostredným vnímaním objektov, priamym stykom s vecami a javmi alebo prostredníctvom ich zobrazenia. Názor pôsobí motivačne, vzbudzuje záujem žiakov, znásobuje pozornosť, oživuje vyučovací proces, vedie k samostatnosti, aktivite.

Metóda uvedomelosti a aktivity – pod uvedomelosťou rozumieme kladný a aktívny vzťah žiaka k práci, k učeniu. Aby prístup žiakov k osvojovaniu a poznávaniu výtvarného umenia, výtvarných techník, teórie umenia bol čo najsvedomitejší, zodpovedný, aby sa žiak s týmito úlohami stotožnil.

Aktivita vo vyučovacom procese je nielen samotná praktická výtvarná činnosť žiakov, prejavujúca sa navonok manuálnou prácou, ale aj aktívna účasť ostatných zložiek osobnosti žiaka, intelektu, citu a vôle.

Metóda primeranosti – stanovuje, aby vyučovanie svojím obsahom a vyučovacími prostriedkami bolo primerané biologicko-psychologickým osobnostiam detí. Metóda sústavnosti a postupnosti – vo výtvarnej výchove vyžaduje, aby sme plnenie výchovno-vzdelávacích úloh uskutočňovali v účelnom systéme a postupnosti.

Metóda trvácnosti – vyžaduje si osvojiť poznatky a výtvarné zručnosti tak, aby sa stali pevnými, aby vytvárali trvalý vedomostný fond žiaka, ktoré možno v praxi tvorivo uplatniť a na ktorých základe možno budovať novšie poznatky.

Metóda vedeckosti – nielen približovať obsah predmetu na základe najnovších vedeckých poznatkov, ale musí žiakom vysvetliť a veku primerane vedecky zdôvodniť všetky informácie.

Prierezové témy pre 2. ročník

Základná téma pre VO ZUŠ Michalovce

Dejiny výtvarného umenia a kultúry

Sekundárne prierezové témy:

1. Príroda
2. Človek
3. Vzťahy
4. Fantázia
5. Výtvarné umenie
6. Umelý svet
7. Vesmír

1. Príroda

- A) svet rastlín
- B) svet zvierat
- C) svet planéty Zem

Inšpiratívne témy

- ako rastie semienko
- kytica
- pieseň stromu
- tajný život lúky
- tajomná záhrada
- čo je v strome schované
- rozprávkový les
- list pod mikroskopom
- kvety v obrazoch umelcov
- rastliny použité v dávnych ornamentoch
- o čom som sa rozprával so stromom
- strom v biblii
- bludisko zárezov a plôch (kôra)
- land art
- priateľ z lesa
- rozmanitosť zvieracej kože s stôp
- môj domáci miláčik
- dinosaury
- zvieratková príšerka
- príbeh chrobáka (motýľ, mravec ...)
- Duša Gaie

- Je Gaia živá?
- živly
- katastrofy

2. Človek

- „Moje telo“
- Moje odtlačky prstov
- Moje kroky zanechávajú stopy
- Môj tieň
- Vzor z časti môjho tela
- Ako funguje ucho
- Postava z rozprávkovej ríše (Gulliverové cesty)
- Labyrint môjho tela
- Pocity a nálady
- Ja a práca
- Čím živím svoje telo
- Vzhľad človeka v dejinách výtvarného umenia
- Akt (pohľad na nahé ľudské telo z dejín umenia)
- Tematické práce z akejkoľvek oblasti ľudského života (v manéži, cirkus, na trhu, škola, na ihrisku ...)
- Človek a cestovanie
- Portrét (portrétno umenie v dejinách umenia)
- Ako si zdobím telo (oblečenie šperk, účesy)
- Masky – divadlo
- Moja rodiny

3. Vzťahy

- ja a ja
- ja a oni
- moja rodiny
- ja a ty
- my a vy
- môj imaginárny priateľ
- emócie – hnev, strach, radosť, smútok

4. Fantázia

- svet vytvorený človekom
- svet v našej hlave
- kontrast mikrokozmu a makrokozmu
- tajné mapy
- imaginárna krajina (surrealizmus)
- moje sny
- bájne bytosti
- inšpirácia Zemanovými filmami
- z rozprávky do rozprávky
- príšery a strašidlá

- ilúzia (jaskyňa, pivnica, nebo – peklo, zrúcanina hradu)
- putovanie časom (stroj času)

5. Výtvarné umenie

- reprodukcia umeleckého diela
- parafráza umeleckého diela
- ilustrácia rozprávky
- inšpirácia výtvarnými obdobiami a smermi
- architektúra – kombinácia stavebných slohov
- odievanie človeka v dejinách výtvarného umenia
- štúdie ľudského tela podľa umenia
- báje a povesti Slovanov
- inšpirácie ľudovou kultúrou
- grécka a rímska mytológia

6. Umelý svet

- lietanie – Ikaros – vzducholod'
- roboty
- pohľad do rádia
- pohľad do počítača
- pohľad do grafického listu
- stroje sa zbláznili
- mlynček na rozprávky
- tkaniny pod mikroskopom
- elektronická komunikácia
- recyklácia (čo s odpadkami)
- moji počítačoví priatelia
- svet internetu

7. Vesmír

- list do vesmíru a čakanie odpovede
- návšteva mimozemšťanov
- mikrokozmos v makrokozme
- veľký tresk
- let vesmírom
- vesmírna loď
- život hviezdy

